

PODCAST Utsatte barns deltakelse og medvirkning. Intervju med to sosialarbeidere.

Agency Growing Up, Belgia.

Del 6: Erfaringer

Nele: Og når du reflekterer over dette, hva lærer du som sosialarbeider, og hva kan du ta med deg videre inn i fremtiden?

Jasmien: Jeg tror det er svært viktig, spesielt når vi ofte jobber i et hektisk tempo, å sette av tid til å virkelig reflektere og tenke over dette. Vi må tenke på hvordan vi kan inkludere barnets stemme. Uansett hvor høylytte foreldrene er, er det viktig å lytte til barna også. Jeg merker at det er større oppmerksomhet rundt barnets stemme på teammøter og saksmøter nå enn tidligere. Det er alltid en kollega som spør: "Hva tenker barnet om dette?" eller "Har du snakket med barnet og foreldrene om dette?" I disse øyeblikkene blir vi stadig minnet om at barnets stemme er veldig viktig.

Cindy: Vi bør fortsette å inkludere barnets perspektiv i vurderingene våre, og alltid gjøre det fra starten av. Ja, vi må være oppmerksomme på å inkludere dem i beslutningsprosessen, og det er best å snakke med dem alene. Jeg tror ikke det alltid fungerer å ha samtaler under hjemmebesøk der alle sitter samlet rundt bordet i stuen. Vi må virkelig legge til rette for å kunne lytte til hverandre.

Jasmien: Ja, i visse situasjoner kan dette være svært verdifullt. Noen ganger er det fortsatt viktig å møte barnet alene og i en naturlig setting, enten det er på skolen eller et sted der de ikke er sammen med mamma, pappa eller andre involverte parter.

Nele: Jeg er virkelig imponert.

Cindy: Jeg tror vi fortsatt kan lære mye av barna. Jeg har jobbet med dette en stund nå, men det er tydelig at det skjer en utvikling. Dagens 10-åringer er ikke som gårdsdagens 10-åringer, og i fremtiden vil vi ha nye 10-åringer.

Jasmien: Jeg tror barna virkelig hjelper oss med å reflektere. Hva prøver vi egentlig å oppnå her? Når et barn sier: "Jasmien, jeg har vært her lenge nå ... og egentlig har jeg mest lyst til å dra hjem igjen. Er det fordi mamma og pappa ikke vil gjøre det du ber dem om, eller fordi dommeren ber om det, at jeg må bli her?" Ja, da begynner du å reflektere over det. Det er en slags kløft der. Hvis ting går dårlig hjemme, og det er utrygt for barna, så må de faktisk forlate hjemmet. Vi straffer ofte barna, de må bytte skole, de kan ikke fortsette med hobbyene sine, de kan ikke leke med vennene sine i nabolaget. Jeg ser på det som en kløft, og vi bør kunne samarbeide mer med foreldrene om dette, selv om vi også prøver veldig

hardt. Noen ganger kan barn si ting som får deg til å stoppe opp og tenke; "hva holder vi på med?"

Cindy: Ja, foreldre og barn skal kunne gjøre ting sammen. Men jeg tror også at det er foreldre som ikke klarer det, og prosentandelen er fortsatt høy. Vi må ikke være naive i forhold til det. Det kan være foreldre som fortsatt kan være krevende, selv om de kan gjøre det sammen med noen andre, hvis det er noen som kan overta en stund. Men vi vet at det er trygge øyeblikk når de er sammen.

Jasmien: Vi ser også mye mer av dette, for eksempel innen fosterhjem, når en baby blir plassert der. Tidligere var det utenkelig at foreldre kunne komme på besøk hver dag, bade barnet og mate det med flaske. Eller at det er boliger som har en ekstra leilighet der foreldre kan bo. For eksempel har jeg jobbet med en tjeneste som hadde en campingvogn på området der foreldrene kunne overnatte med barna sine. Det var ikke mulig å la dem sove hjemme, men de kunne i det minste ha den familietiden med foreldrene, selv om vi visste at barna kanskje ikke kunne dra hjem lenger. Vi ser at boliger tenker mer og mer på dette.

Det er viktig at alle aktivt støtter og at barna ikke bare blir plassert på sidelinjen. Jeg synes tjenestene allerede gjør mange gode ting. Jeg håper at fosterhjem også kan gjøre enda bedre ting, for det er den gruppen av barn der indikasjonen ofte er at de ikke kan reise hjem igjen. Men foreldrene forblir foreldre og barna forblir barna til mamma og pappa. Dette må også håndteres bedre, og det synes jeg er veldig viktig. For på slutten av reisen kommer de på en eller annen måte tilbake. Og det er så viktig at vi kan legge et fundament, slik at de også vet "hvem er pappaen min, hvem er mammaen min? Hva er deres styrker? Men hvorfor er det noen ganger så vanskelig?" Og at vi kan tilby dem løsninger eller litt motstandskraft. De vil alltid være mamma og pappa. Det vil alltid være en del av deres livsutfordringer. Men hvordan kan de prøve å være sterke nok til å takle det? Fordi vi forsvinner på et tidspunkt. Og disse barna vokser opp, men de fortsetter å bli konfrontert med slike ting. Det synes jeg vi skal fortsette å være oppmerksomme på, å bygge opp motstandskraft i den forbindelsen. Og dette kan bare gjøres i samarbeid med foreldrene. Jeg tror det er en god utvikling som kommer, men det må gjelde for alle typer tjenester.

Jasmien: Og det kan bli enda bedre.

Nele: Hvis vi nå tenker på å "gi stemme til barnet", la oss reflektere over det. Hvilke tips vil du gi?

Cindy: Ikke vær redd for å gjøre det! Sett deg på gulvet med disse barna, uansett hvor unge de er. Bruk leker eller andre materialer.

Jasmien: Hvis de blokkerer når de snur seg mot deg, ta en tur. Det gjorde jeg nylig. En jente ville ikke snakke med meg. Sosialtjenesten ligger ved sjøen, så jeg tok en tur i sanddynene med henne, og etter hvert begynte hun å snakke. Jeg tror vi kan gjøre mer av det. Prøv ulike tilnærminger. Tenk utenfor boksen. Det er veldig viktig. Ofte ser vi dem sitte ansikt til ansikt ved et bord, men for mange barn fungerer ikke det.

Cindy: Og fortsett å prøve. Bare fordi det ikke fungerer en gang, betyr det ikke at det ikke vil fungere neste gang. Gi ikke opp, la dem ikke gå.

Jasmien: Jeg tror det er viktig å også sette deg i barnets sted. En helt fremmed kommer dit for å snakke med deg om problemene hjemme. Hvordan vet personen det? Hvor kommer de fra? Da er det ikke uvanlig at barnet ikke sier så mye første gang. Så fortsett å prøve.

Cindy: Og prøv å forklare. Hvis et barn blir henvist til oss via statsadvokatembetet, som faktisk er den største kilden til henvisninger, kan du ta med en politibil-leke. Det er gjenkjennelig for dem. Politiet var involvert. Og så kan du ofte fortsette derfra. Men jeg tror vi, jeg ser det også hos andre sosialarbeidere, at det er en usikkerhet. - De har ennå ikke sterk nok verbale evner. Ja, det er sant, men med deres få ord kan de bringe frem ting eller uttrykke seg på en kreativ måte.

Jasmien: Eller la dem tegne.

Cindy: Selv om de fremdeles er små. I går hadde jeg et hjemmebesøk der jeg tidligere alltid så barnet sitte stivt i stolen og stirre rett frem. I mellomtiden har det blitt mer harmoni i familien. I går så jeg babyen for første gang, og jeg tenkte, wow. Det er et tegn for meg, det går bedre her. Det er en mer avslappet atmosfære. Selv om barnet ikke kan snakke ennå, viser det at "min utvikling blir bedre igjen". Et barn kan også formidle dette til oss uten ord.

Jasmien: Og derfor er det veldig viktig å observere samspillet mellom foreldre og barn. Noen ganger har sosialarbeidere sagt: "Vi går ikke når barna er hjemme. Hva om de hører noe?" Da tenker jeg at det faktisk er svært verdifullt å være til stede da. For å observere samspillet. For å se hvordan foreldrene behandler barna sine. For å se hvordan barna har det hjemme.

Cindy: Det er også en klassisk tanke, "de skal ikke høre det".

Jasmien: Uansett vet de det.

Cindy: De vet bedre enn sosialarbeiderne. Den entusiasmen, tror jeg, lot det passere.

Nele: Og hva hjalp deg med å slippe den entusiasmen?

Cindy: Det er et veldig vanskelig spørsmål. Fordi jeg synes det er viktig å lytte til barnets stemme. Jeg har "luksusen" av å være voksen, og jeg hadde jevnlig kontakt med disse barna. Dette var barn som gikk i klassen min. Og de er barn akkurat som oss. Det var min erfaring. Så jeg tenkte at jeg ikke skulle snakke til dem på en annen måte.

Det synes jeg er et veldig vanskelig spørsmål. Men jeg tror at hvis du velger en jobb innen barnevern, velger du å gjøre noe for barna. Og du kan bare jobbe for disse barna ved å involvere dem. Og du kan bare involvere disse barna hvis du også kjenner deres historie. Hvis du vet hva de har opplevd. Og jeg tror vi har sett så mange ganger at foreldre bringer med seg historier som ... Vi kommer ikke til å tolke det fordi det kan være så forskjellig, men som er i konflikt med barnas historie. Det må vi fortsette å ta hensyn til. For det er de glemte barna. Foreldre som ber om hjelp til andre ting som egentlig er utenfor poenget. Og så tenker alle at det er hjelp og at alt går bra. "Se, mamma og pappa jobber med oss." Men noen ganger handler det om helt andre saker enn det hjelpen de ber om egentlig dreier seg om. Jeg tror vi allerede har sett noen veldig bekymringsfulle situasjoner. Vi har fokusert på noe annet i alle disse årene. Noen ganger er det skremmende. Vi kjenner bare toppen av isfjellet. Hver gang du går videre, kommer noe annet. Og det er det farlige, det vanskelige. Og det er de som noen ganger blir anmeldt av statsadvokaten fordi noe skjedde som ikke lenger kunne kontrolleres. Det kan vi unngå ved å se barna. Vær oppmerksom, de vil ikke dele alt heller.

Jasmien: Spesielt hvis de ikke får mandatet fra foreldrene. Hvis foreldre har mye sinne rettet mot våre tjenester, kan det være vanskelig å komme videre fordi barna ikke har mandat fra foreldrene sine. Dette skjer veldig ofte.

Cindy: Jeg tror det er viktig også. Tvert imot, jeg prøver alltid å gjøre det. Vi informerer foreldrene på forhånd om at vi jobber på denne måten, "og det betyr også at vi snakker med barna." Vi avtaler tid på skolen. Men i praksis vil foreldrene aldri vite når jeg kommer. Men det blir på en eller annen måte kunngjort. Og så starter jeg også med å fortelle barnet, "Jeg har allerede sett mamma og pappa en gang. Og de vet at jeg kommer til å snakke med deg." Og på slutten av samtalen gir jeg vanligvis barnet noe, enten det er en tegning eller et stykke papir, for å informere mor og far om at jeg har vært hos barnet. På den måten kan det også være åpenhet. Det er vår måte å gi et mandat til barnet: "Bare si det, det er greit. Og jeg skal ringe mamma og pappa for å fortelle at jeg har vært her. Og vi kan avtale videre. Vil vi gjøre det sammen, eller hvordan vil du ha det?"

Jasmien: Morsomt, fordi jeg gjør det også. Det fungerer!

Cindy: Det fungerer. For eksempel, hvis du snakker med barnet og sier, "Jeg skal besøke mamma og pappa nå. Hva kan jeg ta med meg fra din historie?" Så kan du virkelig se byrden reduseres: "Å ja, de har allerede sett mamma og pappa. Og mamma og pappa synes det er greit at jeg er her." Det er så viktig for barnet.

Cindy: Og på slutten, når du går tilbake til klassen. For noen ganger har det vært veldig vanskelige ting som har skjedd. Når vi snakker med barnet, skal egentlig ingen vite hva vi har snakket om her. Så jeg vil bokstavelig talt si: "Hvis en venn spør, hva skal du si? Hva kan du si? Hva vil du si?"

De kan også være veldig kreative til tider. Men hei, det er deres historie. Det er ikke noe bagatellmessig. Den sosialarbeideren som kommer for å snakke om hva som foregår hjemme. Og så må du igjen fokusere på litt matte eller språk.

Jasmien: Jeg hadde en gang en opplevelse der læreren ringte etterpå og sa: "Wow, det har vært ganske vanskelig etter samtalen din." Og da tenkte jeg, puh.

Cindy: Noen ganger handler det om de små tingene. I barnehagen og barneskolen vet lærerne at vi er til stede. Men forrige uke var det en annen situasjon, det var en førsteklasing, hun hadde vært der i ca. 3 uker. "Nå skal jeg bli med deg til administrasjonskontoret, vi ber nå om en person som kan varsle læreren for å informere at du kommer til å være i klassen senere." Det er barna som ellers blir spurt, "Hvor kommer du fra nå?" Det er noen ganger i de små tingene for å få dem til å føle, jeg har faktisk kommet hit for å støtte deg med dette. Og du trenger ikke å svare nå. Vi skal ikke undervurdere det, disse barna blir sett fra et annet perspektiv.

Jasmien: Noen ganger er det også barn som oppfører seg vanskeligere.

Cindy: Det er små ting, men de setter pris på det. Du legger merke til: "Jeg kan faktisk stole på ham."

Nele: Vet dere om det er noe annet dere vil ta opp?

Jasmien: Hvis vi hadde hatt mye mer tid, kunne vi virkelig lytte mer til deres stemme.

Cindy: Og det er sant. Vi har ikke den tiden. Og hvor setter du dine prioriteringer? Og det hadde vært så fint om vi bare kunne prioritere det. Og at vi kan kvitte oss med mange andre ting. Fordi det faktisk er essensielt for det vi holder på med.

Jasmien: Og noen ganger på grunn av mange andre oppgaver, må du virkelig være klar over at jeg skal snakke med barnet først. Før jeg gjør alt det andre.

Cindy: Jeg tror det verste er når du må avlyse en avtale med et barn. Jeg opplevde det igjen på onsdag. Jeg synes alltid det er vanskelig å forklare. Fordi de faktisk har rett til den tiden. Men så skjer det noe annet. Barn er også utrolig motstandsdyktige. Men ja...

Jasmien: Vi må være konstant oppmerksomme på det. Men det er også en utslitt ting. Jeg tror det er viktig at vi tar hensyn til det. Men også alle rundt barnet. At det ikke bare er sosialarbeideren. Men at alle rundt barnet, skolen, nettverket, støtteapparatet, alle er en del av det.

Cindy: Noen ganger synes jeg det er beklagelig å se at vi tilsynelatende er de eneste som tør å ta opp de vanskelige temaene.

Jasmien: Og å formidle denne vanskelige meldingen til barna. Selv om hjertet vårt også blir knust i disse øyeblikkene. Men du må gjøre det, og det må gjøres.

Cindy: Og faktisk, hvis du har hatt en veldig vanskelig samtale med et barn, det samme gjelder for voksne, noen ganger er det virkelig så verdifullt for fremtiden.